

N:o 12.

Ank. till Riksd. kansli den 17 februari 1899, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om straffbestämmelser för olofligt borttagande af vilda bär å annans mark.

Från Andra Kammaren har lagutskottet till behandling fått mottaga en af herr *A. Olsson* i Tyllered inom nämnda kammare afgifven motion, n:o 68, af följande lydelse:

»Från flera håll inom vårt land förspörjes en klagan deröfver, att i allmänna rättsmedvetandet hos folket ej ingår behörig känsla af aktning för joregarens eganderätt till de bär, som växa å hans skogs- och hagmarker, såsom lingon, blåbär m. fl. I forna tider, då dessa bär ej hade något större värde, var den deraf vållade skadan mindre känbar, men numera, då exporten till främmande länder af skogsbär från sydliga och mellersta delarne af Sverige nått en så betydande omfattning, att på flera ställen egarne af mindre och magrare hemmansdelar hafva, om ej den hufvudsakligaste, dock en ganska afsevärd del af sin inkomst just genom försäljning af skogsbär, blifver det för jordegaren till verklig skada och förlust, om hans egor på detta sätt sköflas af obehörigt folk.

Man har väl i allmänhet ansett, att i gällande strafflags 20 och 24 kapitel förbud för olofligt tillagnade af dessa bär förelegat, men på sista tiden har en motsatt åsigt i pressen proklamerats, och dessa tidningarnas uttalanden hafva å ena sidan väckt oro och misstämning hos mången

jordegare och å andra sidan ingifvit många den tron, att de saklöst kunna tillegna sig huru mycket de behaga af å annans mark växande vilda bär.

Det synes därför föreligga ett verkligt behof af ett förtydligande eller tillägg till gällande lagbestämmelser uti nu omförmälda hänseende.

Jag tillåter mig därför vördsamt föreslå, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar eller tillägg till vederbörande lagrum i strafflagen, att derigenom tydligen ådagaläggas, att det i nämnde lag uttalade förbud mot olofligt tillegnande af t. ex. ollon och nötter jemväl omfattar alla ute å marken växande vilda bär, såsom smultron, hallon, blåbär och lingon m. m.»

Utskottet vill till en början uttala, att det i gällande svensk lag icke är belagdt med straff att å annans skog eller mark taga vilda bär. Den enda påföljd, som af ett sådant tillegnande kan uppkomma, är enligt utskottets förmenande skyldighet att ersätta den skada, som tillfogats jordegaren, men en dylik skadeersättningsskyldighet torde ej inträda i andra fall, än då jordegaren, genom utfärdande af förbud mot bärplockning å hans mark, upphäft den presumtion om samtycke dertill, som eljest enligt vår svenska rättsuppfattning torde få anses föreligga. Vid sådant förhållande kan utskottet ej förneka, att en jordegare, som å sin mark har vilda bär växande i större mängd, kan lida förlust derigenom, att andra tillegna sig desamma, utan att lagstiftningen gifver honom något effektivt skydd mot det ingrepp i hans rätt, som eger rum. Ty hvad angår skadeersättningsskyldigheten, är denna, med hänsyn dertill att bärplockning å annans mark hufvudsakligen idkas af barn och personer i ytterst svag ekonomisk ställning, i de flesta fall utan värde.

Utskottet kan likvisst ej tillstyrka motionärens förslag. Visserligen förekomma fall, då jordegaren kan anses hafva ett beaktansvärdt intresse af att sjelf ensam tillgodogöra sig de vilda bären å sin mark; men sådana fall höra helt visst till undantagen. Inom vårt land, med dess stora utsträckning och dess vidlyftiga utmarker, är tvärt om förhållandet i regeln det, att tillgodogörandet af de vilda bären i skog och mark icke för jordegaren har någon nämnvärd betydelse. För den fattigare befolkningen deremot kan dylik bärplockning utgöra en afsevärd inkomstkälla. Att nu, i och med införande af straffbestämmelser, stadga ett allmänt förbud mot att plocka vilda bär å annans mark skulle därför känbart drabba den

fattiga befolkningen, som derigenom betoges ett tillfälle att skaffa sig en välbehöflig inkomst, utan att det kunde sägas, att något allmännare jord-egareintresse genom förbudet tillgodosåges. Från nationalekonomisk synpunkt skulle derjemte det ifrågasatta förbudet kunna medföra en beaktansvärd förlust, i ty att de vilda bären skulle derefter å de flesta ställen an-tingen alldeles icke eller åtminstone i väsentligt mindre utsträckning, än nu sker, tillvaratagas.

Visst är, att en dylik lagstiftning skulle inom vida öfvervägande delar af vårt land komma i bestämd strid med gammal och gängse rätts-uppfattning och endast medföra, att lagöfverträdelser i onödan tillskapades i fall, der den allmänna rättskänslan svårligen skulle kunna tillvänja sig att se något brottsligt.

På grund af hvad utskottet sålunda anfört, hemställer utskottet,

att herr Olssons ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 februari 1899.

På lagutskottets vägnar:

K. S. HUSBERG.

Reservation

af herrar *Leman* och *J. Anderson* mot vissa delar af motiveringen.
